

Kort rapport fra turen til Vyborg og St. Petersburg og omegn 4. – 9. sept. 2019

Innledning

Det var noen innholdsrike varierende dager vi fikk være med på denne turen. Rapporten vil bli for lang å ta med alt det jeg sitter igjen med fra turen. Jeg har valgt å lage denne rapporten ved å konsentrere meg om noen korte opplevelser. Det gjør jeg med bilder som jeg tok - med kommentarer til.

Formålet med turen

For meg var Russlandsturen to-delt:

1. Planlegge bygging av forsamlingshus i Lovozero (Lujávri på samisk)
2. Ekskursjon – bli kjent med Hjelp til Russland / HTR prosjekter

Deltakere fra Norge og Kola (Russland)

← Vi var en liten **gruppe på 7 fra Norge** på denne turen. Fra v.: Alf K Tellefsen (Karasjok), Astri Tellefsen (Karasjok), Steinar Harila (Kr.sand), Marie Kemi (Karasjok), Solveig Jakobsen (Kr.sand), Sølvi Endresen (Kr.sand) og Leif Petter Grønmo (Karasjok).

Vårt første møte med de **5 russiske venner** i Vyborg.

→

Fra v.: Ivan Demku (Lovozero), Solveig (Kristiansand), Anja Voltsjok (Murmansk), Yakov Yushkov (Lovozero) og presten Alexander Voltsjok (Murmansk). Natasha Vesko (Murmansk) er ikke på bildet.

Alexander er prest i den lutherske kirken i Murmansk og Kola området, deriblant Lovozero. I Lovozero (Lujávri på samisk) har Ivan og Yakov ansvaret for de lutherske gudstjenestene/ møtene. De tar teologi-studier f.t. Tanken er at de i fremtiden begynner som kateket og diakon på hjemmeplassen. Anja er gift med Alexander og deltar i menighetsarbeidet i Murmansk. Natasha er leder for diakoniprojektet «Ny Begynnelse» i Murmansk og omegn.

Hjelp til Russland minibuss brakte oss 7 norske fra sted til sted. De russiske vennene kjørte med private biler.

← Fra v. vår sjåfør Vitali, tolken Sveta, Steinar Harila og arkitekt Sergej Orlov. Sjåføren og tolken var vi sammen med hele tiden - og arkitekten på det meste.

Langs veien kunne vi se ulike motiver, skilt, statuer e.l. med bibelsk innhold. Her står det «Kristus er oppstanden» →

1. Planlegge bygging av forsamlingshus i Lovozero (Lujávri på samisk)

Masterbygg er en modulfabrikk lokalisert på samme tomt som Barnebyen Vårsol. Masterbygg har fått mye hjelp fra Hjelp til Russland. Ikke bare økonomisk hjelp, men også råd, faglig opplæring, flere besøk med hospitering på norske bygningsfirmaer o.a.. Masterbygg kan i dag påta seg alt arbeid fra planstadiet av et bygg til ferdigstilling av bygget.

Vår ekskursjon til Russland var blant annet for å drøfte etablering av forsamlingshus i Lovosoro. Byggefirmaet hadde tidligere laget forslag til tegninger. Under vårt opphold i Russland hadde vi flere drøftingsmøter med byggefirmaet om dette. Arkitekten tegnet og justerte tegningene av forsamlingshuset etter hvert som vi i felleskap kom med endringsforslag. Masterbygg tilbød hvis ønskelig å ta på seg ansvaret å

bygge forsamlingshuset om så helt fra grunnen av. Sergej sa bl.a.: «Vi bygger hus etter norsk standard» Harila repliserte: «Ja og alle bygg skal være etter Guds rikes standard».

På bilde det første drøftingsmøte av tegninger til forsamlingshuset i Lovozero. Fra v.: Ivan Demku, Sergey Orlov (arkitekten), Steinar Harila, tolk Sveta, Leif Petter Grønmo og Alf K Tellefsen.

Disse planleggingsmøtene var til stor hjelp for oss i det videre arbeidet å fortsette planleggingen av det sårt tiltrengte forsamlingshuset. Både vi i Hjelp til Kola og de russiske vennene fra Lovosero og Murmansk ble styrket i håpet å få realisert forsamlingshuset i nær framtid.

2. Ekskursjon – bli kjent med Hjelp til Russland / HTR prosjekter

Det er mye jeg hadde lyst til å skrive fra vår ekskursjon. På den ene siden opplevde vi så utrolig mye nød og hjelpebehov. På den annen side så mye som er gjort og fortsatt gjøres for å avhjelpe den sosiale og helsemessige nøden i vårt naboland. Og ikke minst så mottakelige og takknemlige folket er for HTR v/Steinar for det de gjør. Men også hvor naturlig det er for dem å rette takken til Gud for alt det gode de erfarer. Det er jo også HTR grunnsyn – å være under Guds ledelse i alt de gjør.

Jeg har valgt å nevne spesielt noen prosjekter vi besøkte:

A. Barnerehabiliteringssenteret Agape i utkanten av Vyborg, i Lebedevka

Agape betyr Guds kjærlighet. Innviet 2005. Finansiert av HTR og bygd av Master firmaet. Plass til 60 skolebarn. To mannsrom med dusj og WC.

Nabo bygget like ved, «Sosnovyj Mys», er også et rehabiliteringssenter - for 50 førskolebarn. Renovert for flere mill. kr. av HTR.

Begge to forebygger og behandler barn med tuberkulose. De får ulike tilbud etter barnas tilstand, alder og forutsetninger. De kan være på senteret i inntil 2 år. Vi var kun på Agape. På det korte besøket vårt hadde barna «hviletid». Vi fikk bare vinke til dem mens de sto i vinduene før vi måtte dra av sted.

Etter omvisningen fikk vi kaffe på personalrommet. Der skjedde det noe som jeg vil skrive om. Hendelsen forteller veldig godt hvordan HTR arbeider i Russland?

Mens vi drakk kaffen fikk overlegen hentet inn en av de som hadde ordnet kaffe til oss. Denne kvinnelige ansatte fortalte at de har nettopp mistet huset deres i en brann. Kvinnen var helt fortvilt: «Vi har mistet alt. Ingen forsikring har. Har ikke noe sted å bo. Mannen og jeg har små barn. Mannen arbeidsløs, det er kun jeg som har noe arbeid her på Agape. Vi står nå på bar bakke og har ikke penger til det vi trenger. Vi vet ikke hva vi skal gjøre. Kan dere i Hjelpe til Russland hjelpe oss?»

← Bildet av restene av det brente huset

Steinar hadde en samtale med denne ulykkelige kvinnen. Vi fikk også overvære samtalen. Etter samtalen spurte Steinar om han fikk be for henne. Og det virket for meg at hun var glad for å bli bedt for. (Bønn var ellers en naturlig del av samtale/samlingene til Steinar i møte med menneskene på vår tur).

Steinar ba så en kort konkret og inderlig bønn for henne og hennes familie situasjon. Han ba også for personalet og barna på Agape.

→
Fra samtalen på Agape
Fra v.: Tolken Sveta, den kvinnelige ansatte, Steinar, overlege Vassiliy Lukin og Astrid Tellefsen

Etter på spurte Steinar om Sergej Orlov hadde tid å se på denne saken. «Snakke med kvinnen og hans mann. Se på branntomta og finne ut hva som må gjøres.» Sergej bekreftet at det kan han gjøre. Steinar: «Hvor lang tid vil det ta å lage tegninger og eventuelt sette opp et bolighus? Familien burde helst få et nytt hus før vinteren kommer.» Sergej: «Det skal nok ordne seg!» Steinar: «Vi må hjelpe dem. Da legger vil alt i Guds hånd!»

← Arkitekt og byggmester Sergej tok fram sine dokumenter og begynte å notere.

Etterpå sa Steinar til oss norske at han/HTR ikke har noe penger å finansiere dette huset med: «Men hvis dette er Guds vilje, så vil pengene komme.»

Jeg var forundret over hva vi opplevde på den korte stunden under dette møtet. At Steinar tør å love et nytt hus uten penger! For en tro til Gud! Dette er tros diakoni som jeg aldri har sett eller opplevd tidligere.

Etter vår Russlands tur har jeg vært spent på hvordan det gikk med denne uheldige familien i Vyborg. Ble det noe løsning på huset? Kom det noe ekstra penger til HTR så huset kunne finansieres? Var det bare tomme løfter av Masterbygg at de kunne tegne og bygge huset på så kort tid? I det hele tatt: Hørte Gud den korte bønne og bønnene som sikkert ble bedt senere både av Steinar Harila selv og sikkert de andre i HTR?

Jeg fant ut at jeg måtte ringe til Steinar Harila får å høre hva som har skjedd. Jeg snakket med han 1. mai. Steinar fortalte at i samråd med familien tegnet arkitekt og byggmester Sergej huset. Etterpå startet de med byggingen. Nå er det utvendige av huset ferdig, likeså «grovarbeidet» innvendig. Men «finpussingen» av huset innvendige tok familien seg av selv.

← Da bildet ble tatt, er ikke det utvendige av huset helt ferdig.

Så var det pengene – finansieringen. Under vår tur i sept. 2019 hadde Steinar fortalt at de ikke hadde noe penger å til husbyggingen. Jeg har derfor vært spent på hvordan det gikk med det. «Også denne gangen har Gud ordnet med penger til dette prosjektet. Det er Guds nåde alt sammen», fortalte Steinar Harila til slutt.

Det er på denne måten HTR virker. Det var også dette jeg og de andre av oss erfarte på denne Russlands turen. De ser behovet. Ber og legger det fram for Gud. Og hvis de blir rolige for at dette er Guds vilje - så setter de sin lit til Gud at pengene ordner seg. Prosjektene settes i gang. Og pengene til de ulike prosjektene kommer inn på de mest forunderligste vis.

Dette fikk vi høre av Steinar selv de 6 dagene vi var sammen. Vi fikk også bekreftet mye av dette av personalet og andre med kjennskap til HTR virksomhet. Videre fikk vi ytterligere bekreftelse på det når vi så og opplevde de institusjoner, prosjekter og kirker som HTR har støttet og fortsatt yter tilskudd til. Vi besøkte i alt 13 ulike prosjekter. Videre fikk vi orientering om de resterende prosjekter som HTR har vært eller involvert i. Totalt har HTR skaffet ca. 230 mill. til de ulike prosjektene i Russland. Og stadig vekk dukker det opp nye behov.

B. «Dikony» senteret i Vyborg

*Steinar får varm velkomst av barna på **Dikony** senteret.*

Dikony senteret er et hjem for gatebarn i Vyborg. F.t. bor det 28 barn der som får hjelp etter deres behov og anlegg. Noen barn deltar også i ulike aktiviteter i byen, skole, idrett o.a. De samarbeider med ulike hjelpeinstanser i byen. I tillegg hjelper de ca. 150 familier med mat, klær, juridisk og psykologisk støtte. De tilrettelegger også ulike aktiviteter både for deres egne

beboere og barn i Vyborg by. De barn som har behov for det kan bo på senteret i flere år. HTR har også vært og er fortsatt en viktig støttespiller for senteret

En gruppe av barna sang noen sanger for oss under ledelse av Natalia. Det var rørende å se og høre dem.

C. Nytt Liv senteret

Nytt Liv senteret er et rehabiliteringssenteret for rusmisbrukere. Da vi besøkte senteret var det 100 beboere eller «tjenere». De aller fleste er menn. Senteret var tidligere et militærleir med mange store bygninger over et stort område. Da vi kjørte inn på området ble vi møtt av samtlige beboere og ansatte som sto i to rekker på hver side av veien og med to store norske flagg. Det er et av de mest rørende mottakelser jeg noensinne har opplegg. (Rakk dessverre ikke å ta bilde av det). Det var ikke bare mottakelsen som varmet, men vi følte oss vel under hele oppholdet

Lederen for Nytt Liv senter, *Sergei Matejosjan*, (helt til v.) viste oss rundt.

Til driften får de ikke noe offentlig støtte. De må klare seg med frivillig støtte og eget arbeid. De har landbruk, som dyrking av poteter, ulike typer grønnsaker (gulrøtter, kål, tomater, agurker, gresskar, kål), epler, dill osv.

De har tre drivhus. De lager syltetøy av bær o.l. Grønnsakene er til eget forbruk eller til videre salg. Det samme også med f.eks. hellesteiner o.l. som de lager. To griser har de også.

HTR har f.eks. støttet dem med et nytt vannverk (som også naboen får del i), fyringsanlegg, kjøtt traktor, stoler og flere år kull til oppvarming. Mens vi var der fortalte Steinar av lederen

Gergei hviske til han før vi dro: «Vi har ikke kull til oppvarming til vinteren. Kan dere hjelpe oss?» Tidligere årene har kull utgiftene vært på over ½ mill. kr.

Det var rørende å være med på fellessamlingen i storsalen. Det minte meg mye om evangeliesenter samlingene i Norge. Frisk sang og musikk, andakt og 4 av beboerne fortalte om turbulente liv. Det var gripende. «Tenk så heldig jeg har vært som har sluppet en slik fortid», tenkte jeg. Steinar hadde så en hilsen fra Norge, men mest fra vår Far i himmelen. Etterpå inviterte Steinar til forbønn for de som ønsket det.

Nesten hele salen gikk fram på podiet og ønsket forbønn. I salen var vi bare ca. 30 igjen. Steinar fikk hjelp som forbedre av noen av våre. Det var en gripende stund å se alle de voksne menn og kvinner som ønsket å bli bedt for. «I de 20 årene Nytt Liv senteret har eksistert, har det vært 8600 beboere hos dem. Og blant disse så har 2300 tilkjennegitt at de er blitt Guds barn», fortalte leder Sergei.

D. Omsorgssenter for eldre i Taitzy

*Dette nye Omsorgssentret ble innviet i 2018
– bygd av Master firmaet. Det nedlagte gamle
bygget til v. ble bygd i 1992.*

Det er plass til 34 eldre, men har 36 f.t. (de har tatt i bruk et av kontorene). Her er 17 ansatte - en sykepleier. Driftsansvarlig er Inkeri kirke. Driften finansieres bl.a. av pensjonærene og Hjelp til Russland (de betaler den delen staten skulle ha gjort).

← *Til v. lederen Mirja Vypiralenko,
Anja, Alexander, Solveig, Sølvi og Astrid..*

fortalte selv at kan bare noen enkle ord russisk. Men så kommer han langt med finsken sin i denne delen av Russland.

Karel på russisk side var tidligere finsk område. Mange, især de eldre, snakker fortsatt finsk her, men også i Petersburg fylke. Steinar Harila

→
*Steinar snakker med en av beboerne på finsk..
Kontakten var der med engang.*

Det var rørende å se samtalen Steinar hadde med denne kvinnelige beboeren. Det var som om de var nære venner fra barndommen av. **Språket åpner barrierer.** Men, språket kan også skape barrierer.

Men om språk barrierene er der, så kommer vi langt med tolk. På vår tur hadde vi Sveta som tolk. Hun var både dyktig, rask og faglig sterk tolk. Hun kjenner HTR godt fra innsiden, organiserer arbeidet for HTR i Russland og deler dens grunnsyn og policy.

Avslutning

Turen til Vyborg og St. Petersburg var av kort varighet, men samtidig en av de mest intense og med de sterkeste opplevelsene jeg har vært bort i. Jeg vil nevne bl.a. dette:

- Som pensjonert diakon så ble det enda klarere for meg den nære tilknytningen det er mellom tro og bønn til diakonien – de gode gjerningers resultat. Når en har tro til Gud så skjer det store ting.
- «Be, så skal du få». Denne Jesus anmodning og løfte fikk vi erfare gjelder fortsatt. Hvorfor kan ikke vi andre også lite mer på denne i vår hverdag?
- Gir du omsorg og kjærlighet – får du tillit. Dette opplevde vi med HTR diakonale virksomhet på turen.
- Viktig med «du bryr deg om» holdning overfor de du møter. Er glad i dem. Snakker med dem. Respekterer dem. Uansett om det er direktør eller et lite vanskjøttet barn, rik eller fattig, vel ansett kvinne i samfunnet eller en utskjelt mannlig rusmisbruker. Med dette utstråler man kjærlighet i praksis.

- På denne turen fikk jeg bekreftet innholdet av denne søndagsskolesangen.
 - sår du blomster, vil blomstene spire
 - sår du godhet, vil kjærlighet spire
 - sår du tillit, vil tryggheten spire
 - sår du sannhet, vil sannheten spire
- Denne Russlands turen tydeliggjorde for meg vårt ansvar i Norge for å hjelpe mennesker på russisk side. Og enda større ansvar føler jeg nå, især overfor mine samiske søstre og brødre på Kola. Vi har tross alt mye høyere levestandard i Norge enn de områdene på Kola hvor jeg har vært.

Tilslutt vil jeg minne om en brev hilsen jeg lest om fra en pasient på Barnesanatoriet i Vyborg: «Det som er mest viktig for oss er deres kjærlighet til våre små pasienter». Det er det jeg også sitter igjen med etter denne Russlands turen i september 2019: Gjennom HTR utøses det kjærlighet til de «små pasienter», men også til ungdom, voksne og de eldre.

Karasjok 5. mai 2020

Leif Petter Grønmo
tidligere menighetsdiakon

Her har jeg tatt med noe fra Vår Russlandstur. Vedlegger ellers reiseprogrammet med bilder.